Ч. 74 | Четвер 4 (16) цьвітня 1896. | Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Наша праса.

(Гадки о гадках руского опозицийоніста).

II.

Рускиий опозицийоніст каже дуже розумно і зовсім справедливо: „Праса працюючи щиро над ширенем здорових поглядів, над зисканем собі впливу, доложить всїх старань, щоби засади, котрі она репрезентує, в кождім числї, в кождій статї були видні, як червона нитка в тканцї“ і т. д. Сї слова відносить він специяльно до „Дїла“ яко праси т. зв. опозицийних народовців.

Коли повисші слова примінимо до „нашої праси“ — тої, о якій ми попереду говорили, то мимоволї наткнемо ся тут на дві річи: „здорові погляди“ і „засади“. Які ті „здорові погляди“ в нашій пресї? „Народній Часописи“, котру після принятої рускої номенклятури треба зачислити до „рептільників“, здає ся, що она ширить вайздоровійші погляди в сьвітї. То само думають о собі „Галичанин“, „Дїло“, „Радикал“ і „Буковина“. А мимо того на ті „здорові погляди“ не хотять всї пристати, бо коли они для одних здають ся бути здорові, другі уважають їх для себе нездоровими. З тих всїх „здорових поглядів“ виходить на нашу думку лиш „нездоровий“ хаос. Виходить з того дальше, що у нас нема ще взагалї поглядів, бо як поодинокий чоловік так і цїла суспільність та єї праса можуть мати аж тогди якісь погляди, коли їх собі виероблять, а знову виробити собі якісь погляди о чімсь, значить, то „щось“ докладно знати і розуміти. До виробленя погляду треба дальше виходити з якоїсь вже певної точки, значить ся треба мати засаду. Коли-ж як видимо, в нашій прасї взявши загально нема здорових поглядів, то, видко, нема й засад. А нема в прасї, бо нема в суспільности; нема знов в суспільности, бо нема у поодиноких людий.

Коли возьмемо річ з сеї сторони, то мусимо сказати, що закид зроблений руским опозицийоністом своїй прасї був о стілько несправедливий, що він домагає ся від праси того, чого нема в суспільности, взглядно в єї части. Трохи инакше буде виглядати, коли той закид будемо уважати за зроблений специяльно „Дїлу“; тогди мусимо сказати, що руский опозицийоніст домагає ся від ґазети того, чого нема у поодинокого чоловіка, значить ся, чого нема у редакторів. — Тут буде може на місци сказати кілька слів о видаваню ґазет взагалї.

Кождий признасть нам рацию, коли скажемо, що більша часть ґазет політичних видає ся просто лиш на заробок. Редакция старає ся тогди підбирати такий материял для своїх читателів, котрим би їх притягнула до себе; она грає їм в ту дудку, в котру они хотять, а грає тим сильнїйше, чим більше то подобає ся, без взгляду на то, чи та музика політична виходить суспільности в хосен чи на шкоду — коби лиш каса редакцийна була повна. Така праса експльоатує своїх читателів. То єсть той лихвар, що за дурничку каже платити собі високі проценти, то ґазетярский базар, що за 5 зр. розсилає множество всїлякого дрантя, котре все на купу не варто більше як лиш 50 кр.

Друга часть ґазет політичних то ґазети, котрі дають провід, все одно в якім напрямі. При таких ґазетах редакция вже не може оглядати ся безусловно лиш на своїх читателів; она не іде за ними, але старає ся їх тягнути за собою, уживає отже таких способів, щоби публика оглядала ся на єї ґазету і охотно та з повною сьвідомостию ішла за нею. **Редакция такої ґазети мусить передовсїм сама видїти добре і ясно остаточну цїль, до котрої стремить сама і хоче повести свою публику.** Она мусить думати за свою публику, мусить вказувати їй цїль, до котрої має стреміти; мусить вибирати дорогу до тої цїли і вести нею свою публику; мусить слїдити за всїм і розважати добре все, що для єї публики на тій дорозї може бути добрим або злим, мусить здалека видїти і предвиджувати всякі перешкоди, остерігати перед ними взглядно заздалегідь подавати способи, якими би ті перешкоди можна поборотн або оминути. Словом, редактор чи редактори ґазети, котра хоче давати провід, мусять бути дійстно політичними проводирями, мусять бути тими командантами, що як у війнї ведуть армію до бою; армія мусить видїти свою цїль, мусить розуміти провід свого команданта, хоч не в цїлім обемі, але все-таки конче бодай в поодиноких частях. Аж тогди зискає собі ґазета вплив на свою публику і аж тогди будуть видні засади, які она заступає, як червона нитка в тканцї.

„Дїло“ після бажаня руского опозицийоніста повинно би бути такою ґазетою. Що не єсть такою, на то чей найлїпший доказ, що чоловік таки з єго партиї, будь що будь, чоловік, котрий ставить висше інтерес народний, як ін-

---

47)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВОЛЛЄСА.

(Дальше.)

Голос обох був якийсь дивно пискливий, сухий і неприродний. Мати підняла доньку до себе і каже: Вчера ще снив ся менї; я виділа єго так виразно перед собою, як отсе виджу тебе, Тирзо! Наші предки вірили в сни, Господь розмавляв в снї з ними. Менї здавало ся, що ми десь в бабинци у сьвятини, коло красних дверий. З нами було богато жінок. Він прийшов і станув собі під дверми та почав розглядати ся то сюди, то туди. В менї серце забило ся. Я знала, що він нас шукає, я витягнула до него руки, пустилась до него і закликала єго по імени. Він чув і видів мене, але мене не спізнав. В тійже хвили і щез десь.

— Так то й буде, коли на правду в ним зійдемо ся: ми дуже змінили ся.

— То правда, але — мати похилила голову; на єї лици було видко тяженьке горе, але стямила ся і говорила дальше: Преці можемо дати ся єму спізнати.

— Тирза застогнала знову: Води, води, хоч каплю води!

Безрадна мати глянула доокола собе. Она тілько разів взивала Бога, тілько разів в єго імени обіцювала поміч, що повтаряти то здаєсь їй наругою. Якась тїнь пересунулась по мрачнім сьвітлї отвору. Їй здає ся, що то вже смерть надходить — надходить в міру того, як гасне в ній віра. Ледви ще знає що говорить, а говорить, бо мусить говорити і повтаряє:

— Будь терпелива, Тирзо, ідуть вже, зараз прийдуть!

Здає ся їй, що чує якийсь голос недалеко тої засувки в отворі, котрий ще сполучає їх з сьвітом. Тай не помилила ся. Крик вязня поніс ся по кели. І Тирза зачула єго. Обі встали і все ще держать ся одна другої.

— Благословен єси Господи! — відозвала ся мати з цїлою щиростию відживаючої віри і надії.

— Ви там! — чує відтак як кличуть. — Хто ви?

Голос той був їм незнакомий. А що їх то обходило? — За цїлих вісім лїт був то перший голос з виімкою голосу Тирзи, який мати почула. Зміна була величезна — від смерти до житя — і так нагло!

— Жінка ізраїльска, котру тут разом з донькою живцем похоронено. Дай скору поміч, бо погинемо!

— Не тратьте надії, зараз прийду.

Жінки розплакали ся на голос. Їх знайшли, надходила поміч, усьміхалась свобода, вернуть їм рідні сторони, вітчину, маєток, сина і брата! Забули на голод, на спрагу і недалеку смерть, припали до землї і плакали з радости, а все ще держали ся міцно одна другої.

Ґезий побіг до трібуна і розповів єму все, поволи і основно, а він був на него ласкав.

Трібун поспішив ся. Невадовго станув зі всїма перед засувкою в отворі.

— Чуєте, ви там в серединї! — крикнув він в келю.

— Ми тут! — відповіла мати.

По мурах поніс ся стукіт від молотів. Она слухала і мовчала. Та й Тирза анї словом не відзивала ся. Они знали значінє сих ударів, то робили їм дорогу на волю. Удари були чим раз виразнїйші, від часу до часу упав і якийсь камінь на землю; освободжене зближало ся чим раз більше, аж ось і почули голоси робітників, а відтак — ах, яке щастє! — через отвір заблисло червонаве сьвітло смолоскипів.

— То він, мамо, то він! Таки нас відшукав! — говорила Тирза з молодечим одушевленем. Але мати відповіла їй спокійно:

— Бог добрий!

Знов упав один камінь — а відтак ще один а дальше і цїла маса: вибито вхід! Увійшов якийсь робітник запорошений тинком і осьвітив темну келю смолоскипом. За ним увійшло двох чи трох і станули з боку, щоби впустити трібуна. Честь для жіночого рода не єсть лиш самим звичаєм, она лежить глубоко в людскій натурі. Трібун станув, бо они стали втїкати від него — не зі страху, але із сорому. Та не лиш з самого сорому. — Із темного місця келї почув трібун слово, найсумнїйше, найстрашнїйше, яке лиш знає людска мова і відбираюча всяку надію:

терес партиї виступив против него з закидами, з котрих многі суть таки зовсїм оправдані. Такого погляду як руский опозиционїст, суть не лиш неопозиционїсти, але майже і всї опозиционїсти, котрі бодай крихту уміють і хотять холодно подумати і розважити, а навіть і самі близькі прихильники „Дїла“. Лишім же опозицию на боцї, а спитаймо лиш, длячого „Дїло“ не єсть такою ґазетою, котра давала би якийсь провід, хоч певно і оно хотїло би такою бути і єї публика хотїла би єї мати такою? А відтак: чи може оно бути такою ґазетою?

Вернїм до самих перших початків „Дїла“. Ми вже попереду показали, що оно в самім своїм засновку пустилось не певною дорогою. Зірвало почасти з тодїшними народовскими традициями а навязало своє істноване до істнуючого тодї хаосу; стало орґаном партийно-народним, замість бути орґаном чисто народним, национальним. То була перша хиба і она лишила ся до нинї; „Дїло“ і до нинї, не уміє, не може оцїнити якої небудь справи з иншого становища, з висшого, народного, як хиба лиш партийного. Не перечимо, що перші пляни, з якими виступило „Дїло“, веденї одною і тою самою рукою були би може і довели до якогось успіху. Змаганєм „Дїла“ було в перших єго початках не лиш звязати в одну цїлість полїтичну всїх Русинів, що стояли на чисто национальнім ґрунтї, але й притягнути до себе себе також і тих, котрі може несьвідомо зійшли з того ґрунту в наслїдок махінаций москвофільских. Се послїдне не легка була робота і вимагала великої зручности. Доки веденє „Дїла“ спочивало в руках того, хто собі той плян уложив і після того вів роботу, доти плян той і удавав ся. „Дїло“ зискувало собі прихильників; коли-ж не стало того, то й плян той упав. Отсе був той наслїдок хиба в самім засновку „Дїла“. Як би „Дїло“ було оперло ся чисто лиш на тодїшних традициях народовцїв, то чи сей, чи той міг би був в нїм лекше вести дальше розпочату роботу. Навязавши же свою роботу, як кажемо, до тодїшного хаосу, могло „Дїло“ вести єї успішно лиш під проводом того, хто той плян уложив, або хто був би не лиш з тим пляном докладно обзнакомлений, але й здібний вести єго дальше і остаточно вивести справу народну на чисту воду. Нараз умирає перший редактор „Дїла“, а ґазета переходить в руки молодого сотрудника, академіка, чоловіка, що правда, з инших взглядів може й здібного, але не до веденя полїтики і не даваня проводу цїлїй суспільности. Був ним теперїшний редактор п. Белей. Треба-ж і то також зважити, що саме тодї проникали в нашу суспільність найсильнїйше всїлякі нові лїтературні і суспільні ідеї з заходу. Молодїж, звичайно як молодїж, переймала ся найсильнїйше тими ідеями; в кружках молодїжи академічної заводили ся дискусиї о нових напрямах лїтературних, розбирали ся всїлякі ідеї устрою суспільного на новий лад, творились кружки, в котрих молоді люди пробовали ся в пері і виступали навіть публично з творами свого пера — словом, молодїж набирала зовсїм иншого нового ладу суспільного, стала нехтувати старим, а з ним бодай в теориї нехтувала і ідеєю национальною, яко на єї погляд, застарілою, непотрібною, шкідливою новому напрямови. До такого кружка молодих людий належав і давний сотрудник, а теперішний редактор „Дїла“ п. Белей. Др. Франко, Белей і Павлик — то була та трійця, котра в своїх лїтах академічних держала ся кріпко за руки. Всїх трох вязала щира дружба, одушевляли однї і ті самі ідеї; всї три переходили майже однакову долю і недолю. Але судьба неумолима робить звичайно на перекір людем і перекидає ними. П. Белей став сотрудником „Дїла“, а яко чоловік ідей і працї, чоловік з характером, переконав ся, що й ті, котрими він може доси нехтував, все-таки щось роблять для народу, та став їм помагати в роботї, хоч може й рад би був видїти, щоби та робота вела ся в иншім напрямі, в напрямі тих ідей, котрі єго одушевляли. Нараз на него, так сказати би, чоловіка з иншого табору, спадає по смерти першого редактора вся робота редакторска в „Дїлї“ і він вяже свою судьбу у нас з ґазетою. Чоловік молодий, недосьвідний, з полїтикою в цїлім значіню того слова необзнакомлений, чоловік, що зріс ся з новими ідеями, не маючи ще часу добре їх перетравити в собі, чоловік з посеред суспільности, жиючої без певних і ясних ідей народних, без засад полїтичних — стає нараз редактором полїтичної ґазети, котра має давати провід суспільности!

Перегляд полїтичний.

Вчера приїхав до Відня нїмецкий цїсар з родиною до Відня. На двірци повитав гостий Є. Вел. Цїсар, а в імени Є. Вел. Цїсаревої Архікняг. Мария Йосифа. Повитанє обох монархів було дуже сердечне. По полудни о 4 год. 30 мін. приймав цїсар нїмецкий на окремій авдиенциї президента мінїстрів ґр. Баденї'ого і Банфі'ого. По ґалевім обідї, на котрім були також оба президенти мінїстрів і три спільні мінїстри та нїмецкий канцлер кн. Гогенльоге, відбули оба монархи серкль а на жаданє нїмецкого цїсаря представлено єму також доньку Найдост. Архікняг.-вдовицї Стефанїї.

В виду появивших ся знову поголосок о розвязаню Палати послів, каже Fremdenblatt, що як давнїйше, так і тепер правительство о тім не думає.

Росийска праса вихвалює тепер давного узурпатора під небеса — видко не учила ся принципіяльної полїтики у галицких опозиционїстів. Князя має повитати в Петербурзї рада громадска хлїбом і солию та подати єму в дарунку якийсь сьвятий образ. — „Нов. Время“ обговорюючи з'їзд монархів у Венециї, каже, що він буде мати спасенні наслїдки для европейского мира.

З Масави доносять, що король Менелик посунув ся з своєю армією на полудне і думає заняти Аусу та зблизити ся до моря. З Ваді Гальфи доносять знов, що дервіші нищать і палять по дорозї все, що лиш можна; вирубують і палять цїлі пальмові гаї, котрих ще не знищили в давнїйших війнах.

Новинки.

Львів дня 15 цьвітня 1896.

— **Є. В. Цїсар** удїлив монастиреви оо. Василиян в Добромили 500 зр. підмоги.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Баденї оглядав вчера заведенє для божевільних в Кульпаркові. Візитация тревала від години 8-ої рано до 1-ої в полудне. П. Маршалка опроваджував по заведеню директор др. Найсер та лїкарі асистенти.

— **Преосьв. епископ Куїловский** виїхав дня 11 цьвітня на посьвяточні фериї для покріплення здоровля до Ненадови в перемискій епархії.

— **В товаристві „Зоря“ у Львові** устроено — як звичайно кождого року — в провідну недїлю дня 12 с. м. „сьвячене“ для членів товариства і запрошених гостий. О годинї $12^1/_2$ зволив загостити до льокалю „Зорі“ Є. Ем. кардинал Сембратович з своїм о. капеляном. Достойного пурпурата повитав голова „Зорі“ п. В. Нагірний і увів на почетне місце шпалїром, який утворили члени то-

---

— Нечисті, нечисті! — понеслось до него. — Не підходи близше!

Мужчини підняли в гору смолоскипи і глянули один на другого.

— Нечисті, нечисті! — понеслось знову з темного кута, дрожачим, як би від страшного болю голосом.

Оттак нещаслива мати і вдовиця сповнила свій обовязок, коли прийшла до переконаня, що так довго ожидана свобода — здалека так красна і приманлива — розвіває ся вітром в єї руках.

Она і Тирза були — прокажені!

Може бути, що читатель не знає значіня слова; то-ж познакомимо єго з законами, котрі обовязували в таких случаях, а котрі до нинїшного дня на Всходї мало що змінили ся.

„Отсї люди мають уважати ся за померших: слїпі, прокаженї, жебраки, бездїтні“. Так учить талмуд. То значить, що хто був прокаженим, того уважали за помершого; як трупови не вільно єму було бути в містї, лиш здалека міг розмавляти з своякими, не вільно було єму заходити анї до сьвятинї, анї до синаґоґи, а кождого, кого стрітив, мусїв остерігати словами: „Нечистий, нечистий!“ Єму вільно було проживати лиш на пустини або в самотних гробах і печерах; він був сам для себе і для других омерзїнєм та страхом, а не мав чого більше сподївати ся, хиба лиш смерти, котрої бояв ся.

Одного дня почула мати — коли то було, того вже не знала, бо серед темноти у вязници стратила всю рахубу часу — якийсь сухий лїшай на долони правої руки, на котрий мало зважала і старала ся єго змити. Але лїшай не щезав. Мимо того она мало зважала на него, аж коли Тирза сказала, що і она дістала такий самий лїшай. Води давано їм мало, а їм хотїло ся пити, отже годї було нею лїчити ся. З часом розширив ся той лїшай на цїлу руку, шкіра на нїй попукала, а нїгтї стали відпадати від тїла. Біль був лиш малий, але за то чули чим раз більше якесь загальне ослабленє. Пізнїйше стали їм губи висихати і пукати. Одного дня підвела матїр, а она старала ся дуже удержувати чистоту, Тирзу до сьвітла, бо бояла ся, щоби та хороба не кинулась дївчинї на лице і на свій страх побачила, що єї брови стали білі як снїг. Який же то тяжкий біль взяв єї, коли то побачила! Бідна матїр аж задеревіла і через довший час не могла промовити, а відтак лиш одно було у неї на думцї: проказа, проказа! Та не о собі думала, але о дитинї. Єї матерна любов наказувала їй таїти перед донькою страшну хоробу. Хоч не було вже надії, доглядала Тирзу з подвійною старанностию та придумувала їй розривку, яку лиш можна було придумати в тїй страшній казни; вишукувала нові забави, розповідала по тисячний раз старі історії, видумувала нові, слухала як Тирза співала піснї та й сама співала псальми царя псальмопівця їх народу — а все лиш, щоби забути своє положенє та оживити свою надію на Бога, котрий їх, ох! — здаєсь, позабув так само як і сьвіт.

Поволи але безупинно ширила ся страшна хороба по цїлім їх тїлї. Волосє їм посивіло, шкіра відпадала кусними з цїлого тїла, на губах і повіках поробили ся діри. Проказа перекинулась відтак на горло і голос їх змінив ся. Хороба пішла відтак в мушкули і они стали тверді та страшенно болїли; пізнїйше розширила ся і на легки та жили, а навіть пішла в кости. З кождим днем наставали страшнїйші болї, і так було би ішло аж до смерти, котра могла прийти аж по лїтах.

Але чоловік і до найстрашнїйшого привикне: тяжко навіщені увикли з часом і дивили ся спокійно на то, як ширить ся хороба, виділи як страшенно она їх з'їдає, а все-таки раді би були жити. Ще їх щось вязало з землею: син і брат Бен Гур. О нїм лиш говорили та потїшали одна другу, що ще колись єго побачать — навіть, як знаємо, ще в тїй хвили, коли через двайцять і чотири годин нїчого не їли і не пили, а коли Ґезий відозвав ся до них і зробив їм надію.

Червонаве сьвітло смолоскипів осьвітило казню, свобода їм усьміхнула ся. — Бог добрий! — відозвала ся вдовиця з вдячностию — не за минувшість, а за теперішність. — І нїчо не пристоїть нам лїпше, о читателю, як ізза добродійств теперішности забути протерпівші муки. — Трібун ішов до них. В кутику келї, де они сховали ся відозвало ся в матери чувство обовязку і она крикнула на осторогу:

— Нечисті, нечисті!

Кілько-ж то сили коштувало єї сповненє сего обовязку! Навіть надія на виратованє не дала їй забути на єго наслїдки. Давне щасливе житє минуло на віки і вже не верне ся. Коли-б пішла до дому, що колись був єї власностию, не сьміла би дальше іти, як лиш до брами, а там мусїла би крикнути: Нечиста, нечиста! Хоч і як єї серце тягнуло до сина, мусїла би єго уникати, коли-б єго відшукала, не сьміла би єго пригорнути до грудий, коли-б він витягнув

вариства. По осьвяценю заставленої їди о. Яримовичем промовив до членів „Зорі“ Є. Еміненция, пояснюючи значінє сьвітлого Воскресенія Христового, а в кінци пожелав „Зорі“, щоби як найскорше прийшла до свого власного дому. Поділивши ся сьвяченим з головою товариства Є. Еміненция засів до скромної перекуски, при котрій забрав слово п. Нагірний і в короткій промові подякував Є. Еміненциї за честь учинену товариству та впис єму „многая літа“. Зібрані грімко відспівали „Христос воскресе!“

— **Розширенє концесиї.** „Вістник розпоряджень Міністерства зелїзниць“ оголошує, що удїленє перед двома місяцями пп. Рамултови, Осуховскому і Лясоцкому позволене на передвступні технічні роботи до будови зелїзниці льокальної з Устрик до угорскої границї розширено тепер також на бічні шляхи з Михновця на Лімну або зі Смільника через Журавин до Турки.

— **Загальні збори** членів Ставропигійского інститута для вибору нового совіта на час від Провідної недїлї 1896 до такої недїлї 1897 відбули ся дня 12 с. м. Вибрані на слїдуючий рік: сенїором знов проф. др. Ісидор Шараневич, містосенїорами проф. М. Поляньский і суд. радник Голубовский; членами управляючого совіта: Ром. Бачиньский, Волиньский, суд. радник Герасимович, Глиньский, др. Ілевич, Клементович, Ден. Кулачковский, суд. радник Левицкий, др. Лагола, проф. Плешкевич, др. Савицкий і Сивуляк. Синдиком інститута єсть др. Добряньский.

— **В справі еміґрациї** доносять з Станїславівщини, що там прокинулась була охота еміґрувати до Бразилії в селах Тумири і Делїєві, але староста радник п. Прокопчиц поїхав сам на місце, виложив людям всї наслїдки еміграцийної горячки, а по від'їздї старости жандарми через кілька днів пильнували, чи виконують ся добрі ради старости і рух еміґрацийний цїлком притих.

— **Обманьство.** Перед судом присяжних в Кракові вела ся сими днями розправа против Йосифа Вуйцїка, селянина з Завади, Вал. Ментля шевця з Свидівки та Войт. Конечного зарібника, обжалованих о обманьство. Справа була така: Йосиф Вуйцїк, котрого намовили згадані товариші, прийшов до канцеляриї адвоката дра Михника в Бохнї і представивши ся єму яко Климентий Костух, заявив, що потрібує 350 зр. позички на купно ґрунту. Адвокат, котрому Вуйцїк предложив гіпотечний витяг кількаморгового господарства Костухового не обдовженого, виробив позичку на 400 зр. в касї щадничій в Бохни і виплатив їх Вуйцїкови, гадаючи що має до дїла з Костухом. То було дня 18 грудня 1895 р. Дня 27 грудня зголосив ся в касї ощадности правдивий Костух і спитав, чи то правда, що на его ґрунт взято позичку. Др. Михник пересьвідчивши ся, що тут допущено ся обманьства, зробив донесене до прокураториї, а жандармерия увязнила виновника і его спільників. Всїх трех по переведеній розправі засуджено, а то: Вуйцїка на півтора року тяжкої вязниці, а товаришів, котрі его до обманьства намовили, на пять лїт тяжкої вязниці заостреної постом кождого місяця.

— **Смерть під кіньскими копитами.** Дня 20 вересня м. р. ішла дорогою під Перемишлем служниця Мария Мартиняк. Над'їхали вози артилериї, а за ними на конях жінка старшого інтенданта Анна Ґрефе і еї шурин. Кінь Анни Ґрефе повалив Марию Мартиняк на землю і ударив єї копитом так сильно в голову, що она на другий день умерла. Сими днями відбула ся перед судом в Перемишли розправа. Суд увільнив Анну Ґрефе від вини і відіслав матїр убитої з єї претенсиями на дорогу цивільного процесу.

— **Процес з зелїзницею о відшкодованє** виграла Камілїя Хехлиньска, вдова по урядннку зелїзничім, що перед пятьма роками погиб в наслїдок наїханя двох поїздів на шляху зелїзничім Стрий-Дрогобич. Справа дійшла аж до найвисшого трибуналу, котрий затвердив вирок львівскої апеляциї, признаючий вдові 525 зр. відшкодованя річно, числячи від дня катастрофи. Прокуратория скарбу, заступаючи скарб державний, противилась сему відшкодованю, опираючись на тім, що катастрофа наступила в наслїдок мраки і заметели снїжної. Крім вдови домагали ся відшкодованя також родичі пок. Хехлиньского, а то на основі, що як довго він жив, мали від него удержанє. Трибунал не прихилив ся до того жаданя, бо після австрийского закона цивільного лиш жінки і дїти мають право домагати ся удержаня, а родичі від сина нї, тож о відшкодованю сего, що було даванє з ласки, а не обовязку, не може бути бесїди.

— **Щастє не дописало** якимсь злодіям, що вчера около 5 години по полудни закрали ся до мешканя старшого інжинера Володим. Витовского при ул. Хорущини у Львові. Шукаючи гроший розбили бюрко, касетку, дві шафи, з котрих повикидали всї річи, полишаючи лише дві шкіряні торби, в котрих було срібло вартости 1200 зр. і кілька тисячів зр. готівкою. Злодії гадали, що гроший в мешканю нема, тому забрали лише льорнету і револьвер вартости 35 зр. та вдоволивши ся такою добичею відійшли.

— **Податок від рецепт.** Іспаньске правительство побільшило свої доходи новим податком, який ще в ніякій державі не істнує, іменно податком від рецепт. Кождий лїкар буде обовязаний писати рецепти на лише остемпльованім папері, а аптики будуть видавати лїкарства тілько на остемпльовані рецепти. Власть скарбова буде мати право в кождім часї контролювати аптики. Стемпель виносить 10 центимів, наших 5 кр.

— **Довгий вік.** В містї Ґорі на Кавказі, в Росиї жиє вірменьский сьвященик Тер-Мікаелянц, що числить тепер 108 лїт. Помимо такого старечого віку Тер-Мікаелянц ще на тілько кріпкий, що ходить кождого дня до церкви пішки, а раз на рік править литургію, котру в сім роцї відслужив дня 10 марта. Які сьвященик запамятав Тер-Мікаелянц девять вірменьских патриярхів.

— **Померли:** О. Іван Мазановский, парох в Руді, буского деканата в 71-ім роцї житя і 42-ім сьвященьства.

руки до неї, мусїла би его здержати від себе і сказати: Нечиста, нечиста! А та друга дитина, котрої наготу старала ся закрити довгими, неприродно сивим волосєм — ах! та донька мусїла на цїле житє остатись товаришкою еї нужди. — А мимо того та сильного духа женщина піддала ся свому обовязкови: з еї уст понеслись слова, котрі від непамятних часів були знаком судьби виключених з людскої суспільности і котрі длятого були для них одинокими словами повитаня: Нечисті, нечисті!

Трібун почув ті слова. Страх взяв его, але він остав ся.

— Хто ви? — спитав він.

— Дві женщини, що гинуть з голоду і спраги. Але — говорила мати дальше — не приступай близше і не дотикай ся анї мурів, анї землї. Нечисті, нечисті!

— Розкажи, жінко, свою історию! Як називаєш ся? Коли тебе тут замкнули? Хто і за що?

— В Єрусалимі жив колись князь з родини Гурів. Він був приятелем цїсаря і всїх честних Римлян. Я вдовиця по нїм, а отсе моя дитина. За що ми тут сидимо, не можу сказати, бо й сама того не знаю. Хиба що може наше богатство було причиною того. Валерий Ґратус може тобі сказати, хто нашим ворогом і від коли ми тут замкнені, я нї. Дивись, що з нас поробило ся — і змилуй ся над нами!

Мимо того, що воздух тут був заповітрений і повен диму із смолисків, трібун всетаки прикликив одного з тих, що несли смолоскипи, до себе і велів єму списувати дословно відповідь. Коротка, але повна змісту була то істория, жалоба і просьба разом. Необразована особа не могла би була так короткими словами все розповісти; єму зробило ся жаль і він вірив їй.

— Поможе ся тобі, жінко! — сказав він. — Пришлю тобі поживу і напиток.

— Та й яку одїж і води до обмитя, добрий Римлянине!

— Стане ся, як хочеш!

— Бог добрий! — сказала на то вдовиця з плачем. — Мир его нехай буде з тобою!

— Впрочім — додав він — я вже з вами не побачу ся. Приготовте ся. Сеї ночи кажу вивести вас за браму кріпости — та станете вільні, а закон знаєте. Бувайте здорові!

Він ще дещо розпорядив, а відтак вийшов. По якімсь часї принесли невільники ванну, води і ручники, хлїба на кружку і мяса та потрібну одїж. Поставивши то все так, що увязнені могли то самі собі взяти, повтікали чим скорше з келї.

Около половини першої нічної варги виведено доньку і матїр за браму та випущено на улицю.

Тим способом увільнив ся Римлянин від них і они знайшли ся знову на свободі в містї своїх предків. По над ними на небі сьвітили ся зорі як за давних часів, а мати і донька питали одна другу:

— Що нам тепер робити? — Куди повернути ся?

(Дальше буде).

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция руху зелїзниць державних** оповіщує: Галицко-ческий рух особовий. З днем 1-го мая 1896 увійде в житє нова тарифа для безпосередного галицко-ческого руху особового поміж стациями Еґер, Карльсбад, Прага і Теплїц а стациями ц. к. упр. зелїзниці північної Цїсаря Фердинанда і стациями ц. к. австрийских зелїзниць державних через Прагу, Чес. Трібав, Оломунець-Еґерндорф і через Прерів-Краків. Через заведенє сеї нової тарифи зносить ся рівноіменну тарифу з 1-го червня 1893 року. Примірники нової тарифи можна дістати у дотичних зарядів зелїзничих по цїнї 20 кр.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 цьвітня. В палатї послів відбуло ся вчера перше засїданє по сьвятах, а на порядку дневнім станула справа удержавнення Північно-всхідної зелїзниці, котру передано комисиї. Слїдуюче засїданє назначено на нинї.

Відень 15 цьвітня. Є. Вел. Цїсар іменував німецкого наслїдника престола поручником семого полку гузарів.

Будапешт 15 цьвітня. Угорска депутация квотова ухвалила виcлати ренунцияюм до австрийскої депутациї квотової.

Константинополь 15 цьвітня. Султан іменував кн. Фердинанда ґен.-фельдмаршалком в армії турецкій і дарував єму пять коний арабских. Вчера по полудни виїхав кн. Фердинанд до Петербурга.

Рух поїздів зелїзничих

ажний від 1 мая 1895, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам.	—	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Сколього і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

ІНСЕРАТИ.

17

Для

МУЖЧИН

При ослабленю мужескім, мій ц. к. упр. **ґальвано-електричний апарат**, для власного ужитку в добрим успіхом.
Систем проф. Вольти.
Лікарскі порученя. Проспект в коперті в маркою 10 кр.
І. Авґенфельд,
електротехнік
Відень, IX., Türkenstrasse 4.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“), як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазети Львівскої“ принимає лиш „Бюро дневників“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улиці Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові
улиця Кароля Людвика ч. 9.
приймає
абонамент на всї дневники
по цїнах оригінальних.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.
приймає
абонамент на всї дневники
по цїнах оригінальных.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Поручає ся 8
торговлю вин **ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.